



ISLANDS *Kontakt*

ISLANDSKLUBBEN I DANMARK

Nummer 39. Marts 2001.

Formand: Ib Schock. Tureby Allé 44a. 2650 Hvidovre.

Tlf. 36 78 27 11, E-mail: i_schock@post10.tele.dk

Redaktør: Jørgen Steen Larsen, Caroline Amalievej 112 B, 2800 Lyngby

Tlf. /Fax 45 87 46 62, E-mail: jslakt@post11.tele.dk

FORMANDEN HAR ORDET !

Det "lykkedes" mig - som det fremgår af generalforsamlingsreferatet - at blive genvalgt som formand, og jeg har derfor igen fået ordet i dette nummer af ISLANDSKONTAKT.

Som jeg tidligere har nævnt, har vi planer om et ISLANDS-arrangement i forbindelse med den internationale frimærkeudstilling HAFNIA 01 i Bella Center 16-21. oktober i år.

Vi har fra HAFNIA sekretariatet fået tilsagn om mødelokaler. De foreløbige planer er, at holde et møde lørdag den 20. oktober om eftermiddagen og et møde igen søndag den 21. oktober om formiddagen.

Tidspunkter og emner på disse møder vil vi fortælle om i augustnummeret af bladet, men vi kan love, at det bliver både interessant og spændende.

Yderligere tænker vi på, at samle så mange af vore medlemmer og gæster som muligt til en fælles middag lørdag aften - enten i Bella Center eller et sted i København.

Af andre nyheder kan jeg nævne, at vi - på baggrund af den store interesse for Jørgen Steen's foredrag i Forum om antikva- og lapidarstemplernes endeligt - udsender et særnummer af ISLANDS-KONTAKT i slutningen af april måned.

Dette vil indeholde foredraget med de senere tilkomne nye oplysninger - rigt illustreret - samt den reviderede liste over stemplernes sjældenhedsgrad på de forskellige udgaver.

Vor redaktør har sluttet aftale med den engelske Scandinavia Philatelic Society om udveksling af medlemsblade, og vi har modtaget de engelske blade fra 1987 til dato.

Næstformanden Hans L. Hansen har bladene liggende, og de kan lånes hos ham

På vort sidste møde i dette forår - 10. april - vil TOR JENSEN vise, hvor langt han er nået med sit nye samleområde "provisorier". Dette bliver et meget spændende forlæg, og jeg opfordrer alle til at give møde.

IB.

Mødeprogram for resten af forårssæsonen 2001.

Dato.	Mødested.	Foredragsholder.	Emne.
Tirsdag d. 10. april 2001.	Mødelokale 2.	Tor C. Jensen.	Provisorier.

(Der er flyttet frem og tilbage på emne og foredragsholder, som nu er fastholdt som oprindeligt aftalt.)

Foreløbigt mødeprogram for efterårssæsonen 2001.

Tirsdag d. 11. september 2001.

Tirsdag d. 9. oktober 2001 er aflyst - erstattes af Hafnia d. 20. og 21. oktober i Bella Center.

Tirsdag d. 13. november 2001.

Tirsdag d. 11. december 2001 - Julemøde.

Bortset fra møderne i oktober i Bella Center foregår alle de øvrige møder på Værløse Bibliotek. Møderne på Værløse Bibliotek starter kl. 19.30. Dørene er åbne fra kl. 19.00.

Referat af mødet d. 10. januar 2001

v/ Jørgen Steen Larsen.

Formanden bød velkommen til 10 gamle samt to helt nye medlemmer og meddelte, at Orla Jensen desværre var blevet forhindret i at gennemføre det planlagte foredrag. I stedet for havde Tor C. Jensen med kort varsel givet tilsagn om at holde det foredrag om provisorier, der var planlagt til april-mødet. Det havde ikke været muligt at annoncere denne ændring. Formanden spurgte derfor, om der var interesse for, at vi denne gang nøjedes med et miniforlæg fra Tor's side og samtidig fastholde Tor's oprindelige foredrag til april-mødet. Der var fuld tilslutning til Ib's forslag.

Tor kommenterede og rundsendte derefter sine plancher, og fra den lille kreds, der var tilstede, kom der mange både nyttige og nævenyttige kommentarer til tekstningen. Ikke mindst var ven "tolderen" var rigtig i sit es !

Tor viste bl.a. overtrykket 10 kr. på 2 kr. Chr. IX på et smukt brugsbrev og spurgte, om de øvrige 10 kr's overtryk fandtes på rigtige forsendelser. Det blev foreslået, at Tor kunne forsøge at lede efter Ahrenberg luftpostbreve. Hvis der er nogen af vore læsere, der har kendskab til brugsbreve med andre af 10 kr's overtrykkene, vil Tor blive glad for en tilbagemelding.

Efter april-mødet vender vi tilbage med et mere udførligt referat om Tor's nye samling.

Formanden opfordrede endnu engang medlemmerne til at **støtte Hafnia 01 med en frivillig arbejdsindsats. Der er brug for mange personer med vidt forskellig baggrund, så hvis du har lyst til at hjælpe, kan du kontakte Ib for nærmere oplysninger.**

Referat af generalforsamlingen d. 13. februar 2001. v / Arne Fahnøe - dirigent.

Der var mødt 16 medlemmer op.

Formanden bød velkommen, og Arne Fahnøe blev valgt til dirigent.

Det kunne konstateres, at generalforsamlingen var rettidig indkaldt.

Formandens fortrykte beretning blev gennemgået. Enkelte spørgsmål blev besvaret, hvorefter beretningen blev godkendt.

Det fortrykte regnskab blev gennemgået. Der blev stillet spørgsmål om forudbetaling fra et enkelt medlem. Kassereren dokumenterede forudbetalingen. Der kom herefter enkelte andre spørgsmål, som alle blev besvaret af kassereren. Regskabet godkendt.

Der var ikke indkommet spørgsmål.

Valg af bestyrelse:

Formand Ib Schock, næstformand Hans L. Hansen og kasserer Orla Nielsen blev valgt for 2 år. Hans Mogensen afstod fra valg. I hans sted blev Ebbe Eldrup valgt som bestyrelsessuppleant. Som revisor blev valgt Arne Fahnøe for 2 år. Som revisorsuppleant blev valgt Hans Mogensen.

Kontingentet blev fastsat uændret.

Under eventuelt bød formanden på en læskedrik.

Efter generalforsamlingen blev der snakket / byttet frimærker, så det var en lyst.

Som ordstyrer/kløver vil jeg sige tak for en rolig aften.

Meddelelse fra kassereren:

Som ventet blev bestyrelsens forslag om uændret kontingent for 2001 vedtaget på generalforsamlingen i februar. Dvs.: 250 kroner for A-medlemmer og 100 kroner for alle andre, dog 125 kr. for oversøiske medlemmer.

Girokupon er vedlagt til alle, og beløbet for 2001 er anført. Hvor det afviger fra kontingentet skyldes det, at der har været forudbetalt et større eller mindre beløb eller, at man skylder et beløb for f.eks. gebyrbetaling. Er der ikke vedlagt giroblanket, er det fordi, tidligere forudbetaling dækker.

Kontingentet bedes indbetalt senest den 15. april 2001.

Jeg minder vore udenlandske medlemmer om, at Dansk Giro kræver et gebyr for udenlandske girobetalinger på 30,-, og såfremt der indbetales med check, kræver banken et gebyr på 50,- kr. Såfremt der indbetales kontant med udenlandsk valuta, må vi opkræve et vekselgebyr på 10,-

Nyt medlem.

Torben Pedersen, Bjellerupparken 5 B, 8900 Randers.

Oversigt over artikler i IslandsKontakt nr. 39.

Side.

"Postkassen."

3 - 4

Ny håndbog fra Thor Thorsteins.

v / Jørgen Steen Larsen.

3 - 4

Scandinavian Contact. Udveksling af tidsskrifter.

v / Jørgen Steen Larsen.

4

Interessegruppen for frankostempler.

v / Steen Raklev.

4

Svar på spørgsmål fra brevkassen og fra tidligere artikler.

4 - 5

Anvendelsessted for "stumt korkstempel".

v / Vagn Jensen + Mike Tuttle.

4 - 5

Yderligere en anvendelse af et Troon-stempel.

v / U. Munch-Andersen.

5

Faste rubrikker.

5 - 16

Nyt om varianter – Herdubreids mærkværdigheder.

v / Leif Fuglsig.

5 - 12

Endnu et spændende brev.

v / Jørgen Steen Larsen.

12-13

En usædvanlig portotakst.

v/ Brian Flack.

13-14

Skibstrafik til og fra Island – S/S EXPEDIT.

v / Jakob S. Arrevad.

14

Udstillinger, udstillere og forfalskninger.

v / Ebbe Eldrup.

15-16

Nye artikler.

16-25

Opfølgning fra IslandsKontakt nr. 31 med yderligere oplysninger om post fra Island via England og Skotland under 1. Verdenskrig."

v / Wilbur Jónsson, Mike Tuttle og Roger Partridge.

16-20

Foreløbig registrering af TROON breve.

v / Jakob Arrevad.

20-24

Oversættelse af artikel fra Frimerkjabladi nr. 4.

Skipin fórust - póstinum var bjargad, by Ólafur N. Elíasson. Side 14 – 15.

24-25

Kontakt til bestyrelsen og redaktøren / IslandsKontakt nr. 40 og 41.

25-26

"Postkassen."

Ny håndbog fra Thor Thorsteins om afgifter m.v.

v / Jørgen Steen Larsen.

Thor Thorsteins har netop udgivet "Gjald- og söfnunarmerki auk stimpla á Íslandi."

Bogen, der er på 83 sider, indeholder en række afsnit om Almanakafgifter, Greidslumærker 1935-41, Orlofmærker 1943-73, Sparemærker 1957-85, Stempelmerki 1918 -, Elektricitetsafgiftsmærker, frimærker anvendt til betaling af importafgifter på toldforsendelser 1913 – 38 samt Sparemærker til skolebørn.

Thor har en fornem samling fra alle disse specialområder og en tilsvarende stor viden, så selv om håndbogen er på islandsk, og derfor desværre er lidt vanskelig tilgængelig for mange af vore læsere, må bogen forventes fremover at blive hovedværket for disse emner.

Bogen er trykt i et begrænset oplag, så det er kun lykkedes Islandsklubben at skaffe 5 eksemplarer. De er desværre allerede revet væk til kostprisen på 260 DKR. Hvis du blot er interesseret i et enkelt afsnit, hjælper redaktøren gerne med en kopi. Hvis du er interesseret i at købe bogen, kan du kontakte redaktøren, som så vil forsøge, om der kan skaffes yderligere eksemplarer.

Scandinavia Philatelic Society.

v / Jørgen Steen Larsen.

Som det fremgår af formandens indledning på side 1, har vi nu udvekslet tidsskrifter med Scandinavia Philatelic Society for perioden tilbage fra vor forenings start i 1987.

Det er hensigten, at vore foreninger vil fortsætte med at udveksle tidsskrifter.

Scandinavian Contact befinder sig nu hos vor næstformand, Hans, der blandt sine mange tillidshverv også varetager hvervet som vor bibliotekar.

Som to tillæg til Scandinavian Contact er der dels udarbejdet en oversigt over hvilke håndbøger Scandinavia Philatelic Society råder og dels en oversigt over tidligere publicerede artikler.

Også for Islandsklubben i Danmark ville det kunne være til stor hjælp for medlemmerne, hvis der blev udarbejdet to tilsvarende oversigter.

Spørgsmålet er blot, om nogen af vore medlemmer vil påtage sig disse opgaver ?

Interessegruppen for frankostempler.

v / Steen Raklev.

Fra en af de andre specialklubber, Interessegruppen for frankostempler, kan vi oplyse, at hvis du har brug for hjælp om de danske frankostempler, kan du henvende dig til:

formand Steen Raklev, tlf. 36 78 96 31, e-mail iffs@worldonline.dk

For Island er der som bekendt sket en stor udvikling således, at man nu kan aflevere ufrankererede indenlandske og udenlandske forsendelser til postvæsenet og betale for portoen, hvorefter den ufrankererede forsendelse afstemples med et PP stempel. Også i Islandsklubben ville det være til stor nytte, hvis nogen havde lyst til at specialisere sig i dette nye samleområde.

Har du et spørgsmål eller en oplysning, som også kan interessere andre medlemmer, søger du kontakt til andre medlemmer med et særligt samleområde, er der noget du tilbyder at sælge, er der noget specielt du søger til din samling, så skriv til "Postkassen".

Svar på spørgsmål fra brevkassen og fra tidligere artikler.

Anvendelsessted for "stumt korkstempel".

v / Vagn Jensen & Mike Tuttle.



Det stumme korkstempel der blev vist i nr. 38.

Vagn Jensen, der som bekendt er specialist i danske poststempler, har fået forelagt spørgsmålet om anvendelsessted for "det stumme korkstempel".

Vagn Jensen skriver: "Korkstemplet siger mig ikke noget. Rent umiddelbart vil jeg tro, at det er finsk, det plejer korkstempler at være, men jeg har ikke noget at have teorien i. Før i tiden spurgte man Folmer Østergaard om sådan noget, men i dag ved jeg ikke rigtig, hvem der kan kaste lys over slige sager. Beklager ikke at kunne hjælpe."

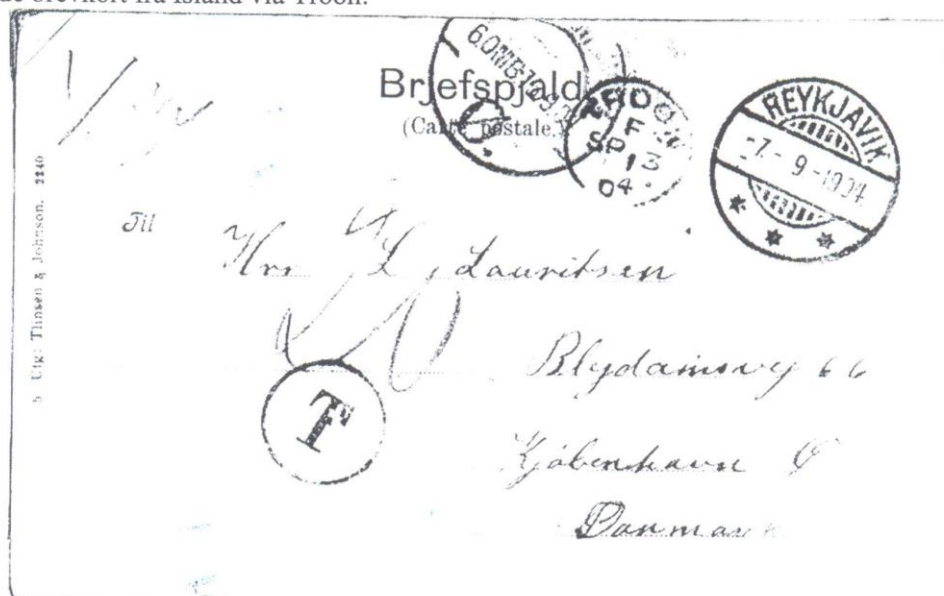
Tak til Vagn Jensen fordi svaret tilsyneladende udelukker, at der kan være tale om et dansk stempel.

Fra Mike Tuttle har vi fået oplyst, at "det stumme korkstempel" synes at være anvendt ved brevsamlingsstedet i Húsavík. Som kilder henviser Mike til: TÍMARTI GRÚSK, No 1, 1979, hvor Sigurdur Thorsteinsson har publiceret en oversigt over blækannuleringer, hvor der ud for Húsavík er en oplysning om anvendelse af et korkstempel. Mike afslutter med at oplyse, at han desværre ikke har illustrationer, men alligevel håber, at oplysningen kan hjælpe.

Sigurdur er for tiden i Florida, men han har lovet at undersøge spørgsmålet, når han til foråret kommer tilbage til Island, så vi håber at kunne bringe spændende nyt i IslandsKontakt nr. 41.

Yderligere en anvendelse af et Troon-stempel. v / U. Munch-Andersen.

I mit eksponat "Dansk straf- og returporto på forsendelser fra de nordiske lande, 1866-1995" har jeg følgende brevkort fra Island via Troon:



Ufrankeret brevkort fra Reykjavík -7. -9. 1904 via Troon (Skotland) SP 13, 04, til København Ø, 15.09.04. Påført T-stempel for underfrankeret.

Udlandsporto (via Skotland) 01.07.1880 – 15.05.1921: 10 aur.

Som udlandsforsendelse er manglende porto anført i international guldfranc "12½", der omregnes til dansk mønt: blåkridt "20" øre.

Faste rubrikker.

"Nyt om varianter" – Herdubreids mærkværdigheder.

v / Leif Fuglsig.

Allerførst må anføres, at mine afsluttende betragtninger i "Kontakt" nr. 38 om det destruerede restlager er misvisende. For at undgå misforståelser destruerede Islands Postvæsen i forbindelse med valutareformen konsekvent restoplæg af alle mærker med kroneværdibetegnelse. Fra og med Facit nr. 508/09, Europa 1973, blev værdibetegnelsen strøget.

Mærker med kronebetegnelse var dog fortsat fuldt ud gyldige, og Herdubreid er ifølge pålidelig kilde kendt brugt som 2,50 kr's frimærke efter d. 1.1.1981.

Et billede i IslandsKontakt af en sådan forsendelse efterlyses.

Trykteknik.

Når man skal skrive om varianter, er det absolut nødvendigt at kende den anvendte trykteknik for pågældende frimærke, hvorfor jeg konsulterede de mig foreliggende kilder, som leverede nedenstående udsagn:

Facit:	Komb. Stålgravtryk och offset / comb. steelengraving recess and offset.
DAKA:	Comb. photogravure and recess printing.
100 Years:	Steelengraving and rotogravure (delacryl).

Tja ! – Hvad skal man tro ? Det står klart, at alle de ærede opslagsværker ikke kan have ret, hvorfor jeg måtte ty til eksperthjælp.

Der er anvendt en kombination af dybtryk og fladtryk.

Fladtrykket er offset, men dybtrykket har intet med steel-engraving at gøre – den anvendte teknik er ætsdybtryk, d.v.s., at der af kunstnerens originale stregtegning er blevet fremstillet et fotografisk negativ. Dette benyttes til at lave det antal belysninger, som der skal være frimærker, på en med et lysfølsomt lag overtrukket trykform. Trykformen bliver derefter behandlet med en syre, der ætser sig ind de steder, hvor tegningen er. (Den rigtige engelske betegnelse er recess printing.)

Herdubreidmærket er trykt i ark, som føres enkeltvis ind i trykværkerne.



Fig. 1 viser en hjørnefirblok med markering 4C, 1C, 1C, 1C.

4C markerer det mørkeblå dybtryk. (Farven kan føles prominere op fra papiret).

1C, 1C, 1C i henholdsvis gult, lyserødt og lyseblåt repræsenterer de tre offsetfarver (fladtryk).

Offsetfarverne er trykt på først (successivt) - derefter dybtrykket.

PRINCIPSKITSE FOR EN OFFSETPRESSE

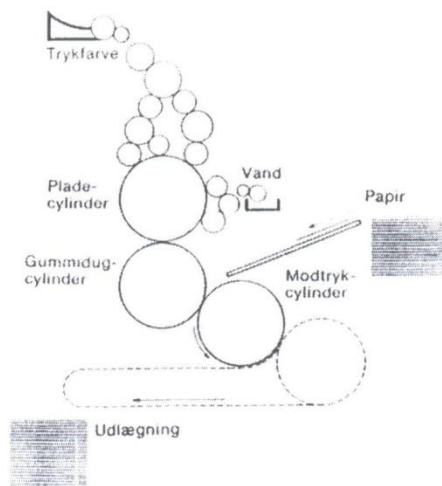
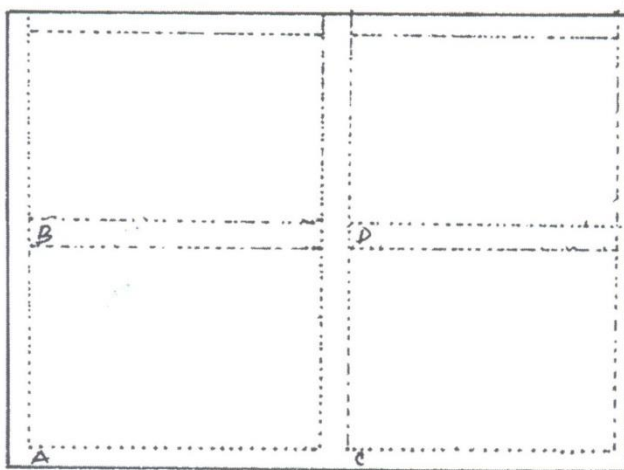


Fig. 2 viser princippet i en offsetpresse, hvor farven overføres til papiret via en gummidugscylinder. Ved dybtryksprocessen er der ingen gummidugscylinder. Overskudsfarven på

trykformen fjernes ved en viskeranordning, og den elastiske modtrykscylinder (pressør) sørger for, at farven hentes op af trykformens fordybninger og hæfter sig til papiret.

Da trykarkene skal opsamles efter offsettrykningen og atter indføres til dybtrykket, kan man ofte se lodrette parallelforskydninger mellem de to trykarter.

Et trykark består af 100 mærkebilleder ordnet i fire sektioner á 25 mærkebilleder mærket henholdsvis A, B, C, D.



Som vist i Fig. 3 bliver trykarkene takket som en helhed - dog med "gutter" i midten - i retning nedefra og op. Derefter bliver hvert trykark skåret ud i fire salgsark á 25 stk.

A og C ark får således hel underrand, mens B og D ark er gennemtakket både forneden og foroven.

Trykkeriet De La Rue har altid haft den indstilling, at forarbejder, tegninger, prøvetryk etc. var trykkeriets ejendom, hvilket har medført, at mange specialiteter og kuriosa er tilflydt det åbne marked.

Th. Høiland kunne for nylig tilbyde bl.a. disse to stykker fra udelte trykark - lodret og vandret "gutterpair" !



Fig. 4.

Varianter:

Facit beskriver en variant. "White stripe (sunbeam) down to the right towards the plain", (nr. 21 in

printing sheet 4B) (54).

DAKA Island - 99 lister også varianten "med solstråle" og derefter blot pos. 21.

DAKA omtaler endnu en variant: "Uden gul farve". Den gule farve falmer dog yderst let bort i sollys, (egne forsøg) så denne afvigelse må i bedste fald kaldes tvivlsom.

De kendte salgsarknumre er opført herunder:

2A 1A 1A 1A	3A 1A 1A 1A	4A 1A 1A 1A
2B 1B 1B 1B	3B 1B 1B 1B	4B 1B 1B 1B
2C 1C 1C 1C	3C 1C 1C 1C	4C 1C 1C 1C
2D 1D 1D 1D	3D 1D 1D 1D	4D 1D 1D 1D

Som det fremgår af det forudgående, repræsenterer hver af disse grupper eet trykark.

Kun første ciffer i arknummeret varierer, hvilket betyder, at der successivt er anvendt tre forskellige dybtryksforme. De La Rue har bekræftet, at dybtryksformene blev nedslidt langt hurtigere end offset-formene.

Samlerne opdagede hurtigt, at arknummer 4B tilsyneladende ikke fandtes. Ikke før i 1979 blev 4B fundet af Sigurdur Thormar, og han fortæller selv herom i en artikel i "GRUSK" 1981, der gengives nedenfor i en lettere forkortet form:

"Jeg befandt mig nede i byens centrum, da det pludselig faldt mig ind at køre mod vest til R-7 for at undersøge, hvilke pladenr. der fandtes der på Herdubreid. Jeg bestilte eet ark Herdbreid. Da jeg så, at de havde solgt mig et ark med pladennummer 4B, spurgte jeg, om de havde flere ark med dette nummer. Der viste sig at være 5, alle andre ark på posthuset havde samme nummer, blot ikke 4B. Sandsynligvis var alle arkene fra samme pakke. Det var først om aftenen, da jeg så nærmere på arkene, at jeg med det samme så solstrålevarianten i mærke nr. 21, som er endda meget påfaldende.

Derefter begyndte jeg systematisk at lede efter flere ark, og i løbet af 2 år lykkedes det mig at finde yderligere godt 30 ark. De var altid sammenliggende 8 stk. i hver pakke sammen med eet andet nummer.

Man kan tænke sig som sandsynligt, at denne fejl er opdaget hos trykkeriet og derfor skulle destrueres, men af en eller anden grund er nogle ark lagt i pakke med et andet nummer. Dog fandtes der pakker, hvor der var flere numre.

Jeg har hørt om, at en anden har fundet ark med 4B, efter at have hørt om dette fra mig. Der var også 8 ark i pakken."

Sigurdur Thormar har fortalt mig, at der i alt var fundet 7 pakker, som indeholdt hver 8 stk. 4B. Dette giver en total på 56 stk., hvoraf 41 er købt på grund af varianten, resten er formodentlig brugt som porto eller evt. destrueret.

Denne beretning giver stof til eftertanke. Hvis man antager, at de tre dybtryksforme blev anvendt lige meget (det kan forsvares, da de tre tal synes at forekomme lige hyppigt), vil der være trykt 10.000 trykark med hver. Man kasserer så alle 10.000 4B salgsark. For at kompensere herfor bliver man nødt til at trykke endnu 10.000 divideret med 3 = 3.333,33 trykark, hvoraf jo nu kun $\frac{1}{4}$ kan bruges. Men af ukendte grunde har man alligevel bevidst eller ubevidst snydt lidt og pakket nogle ark fra den kasserede bunke.

Hvorfor man kasserede alle disse ark – også med det økonomiske aspekt in mente – er lidt af en gåde. Sigurdur Thormar har ret i, at fejlen er iøjnefaldende i helark (Fig. 5.), men her har øjet 24 andre mærkebilleder at sammenligne med. På enkeltmærke er den derimod svær at erkende, en "ikke filatelist" ville aldrig bemærke den, så man må sige, at i dette tilfælde har kontrollanten nærmest været overpertentlig.



Fig. 5.

Sandsynlig årsag til solstrålevarianten er, at et fremmedlegeme – formodentlig et fint hår – er kommet ind mellem trykform og modtryksvalse og har efterladt en impression i pressørvalsen. Dette er nok til, at farven ganske vist bliver hentet op, men ikke så rigeligt som den burde.

Sigurdur Thormar nævner også i sin artikel fire positionsbestemte, konstante fejl, som her efter-

følgende er afbildet. (Fig. 7, 8, 9, 10). (Fig. 6 er et forsøg på at vise solstrålen. Det er ikke nemt !).

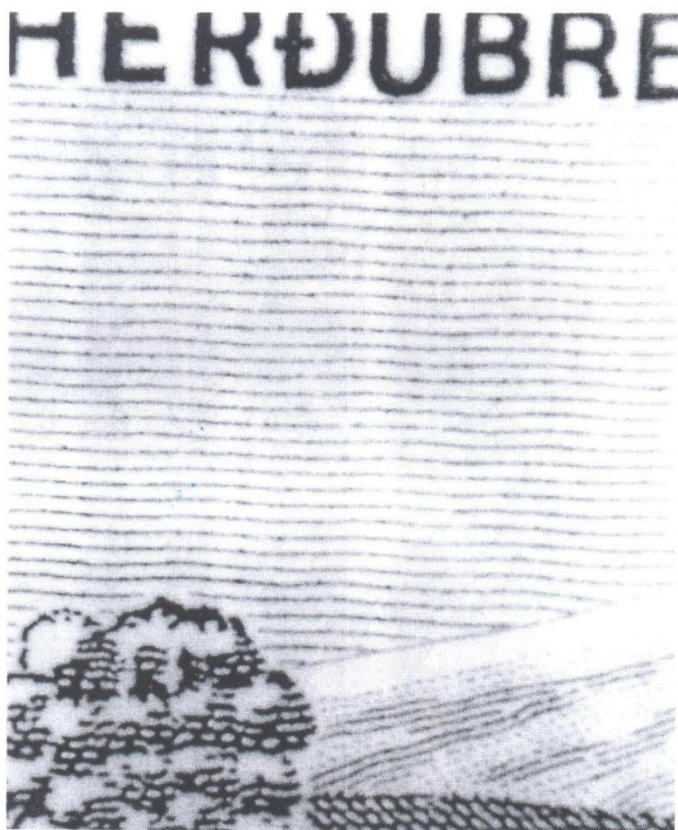


Fig. 6. "Solstrålevarianten". Lys stribe fra det NV hjørne til det SØ hjørne. Ark 4B, pos. 21.

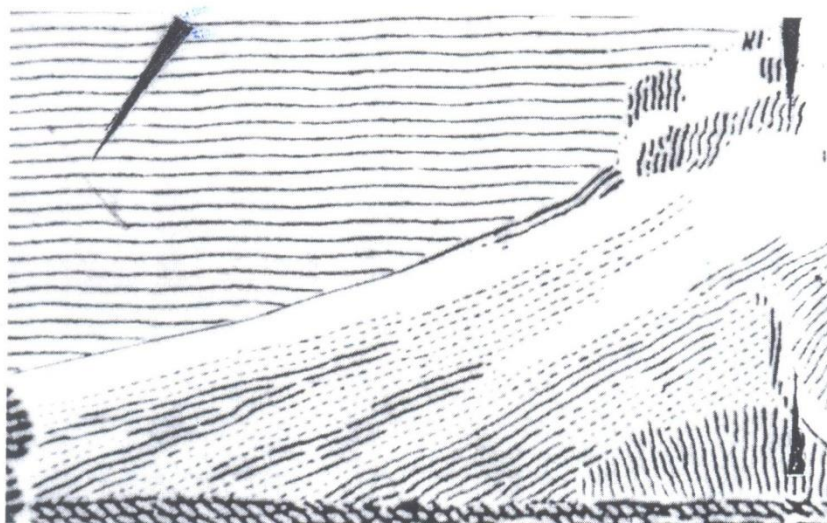


Fig. 7. "Missil" på himlen til venstre, samt tynd lodret linie på bjerget 13 mm fra venstre. Ark 2D, pos. 10.

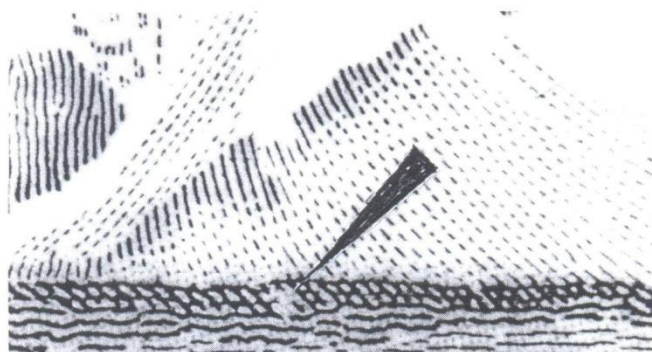


Fig. 8. "Lys plet ved bjergets fod" 15 mm fra højre. Ark 2B, pos. 15.

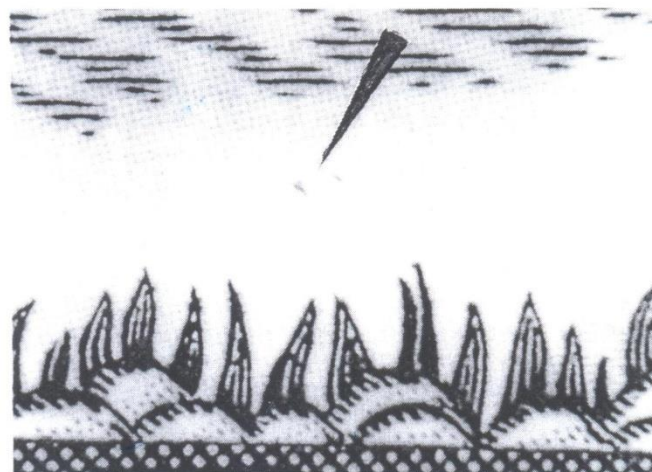


Fig. 9. "Fugle på vandet". Ark 3D, pos. 8.

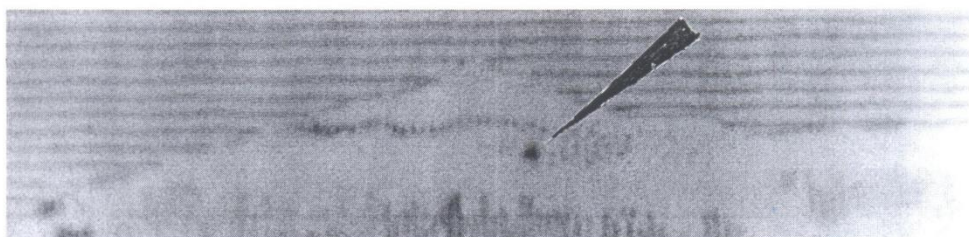


Fig. 10. "Sten på bjerget". Ark 2A., pos. 23.

De omtalte fejl vedrører alle dybtrykket.

Farvede fejl som f.eks. den meget markante og iøjnefaldende "missil på himlen" skyldes skader på trykformen, som optager og afgiver farve, mens de farveløse fejl skyldes manglende modtryk som solstrålen.

Ved en gennemgang af ca. 1.000 løse mærker fandtes disse fire fejl alle i statistisk passende antal, hvilket tyder på forekomst i hele oplaget trykt med pågældende trykform. Derudover sås mange småridser og pletter, som ikke kunne positionsbestemmes og formodes at være af kortvarig eksistens.

Endelig har jeg set eksempler på, at man har anvendt for tyndtflydende dybtryksfarve, så farven nærmest er sprøjtet ud over mærker og marginalrand. (Burde være frasortet).

Til allersidst et billede (Fig. 11) af singleanvendelse af Herdubreid.

Jeg "kaster mig grædende på knæ" og dit gode hjerte får dig til at sælge kortet til mig, hvor det efter hårde forhandlinger skifter ejer for de oprindelige 500 kr, der beregnes ud fra din oprindelige købspris, tillagt 2 øl á kr. 35,-, transport og fortjeneste.

Se! - det var en rigtig frimærkehistorie.

Engelske og skotske stempler med stedangivelse ses kun sjældent anvendt under 1. Verdenskrig. De kan henvises til artiklen i IslandsKontakt nr. 31.

"Johnny's" postkort ovenfor viser en sådan sjælden anvendelse.

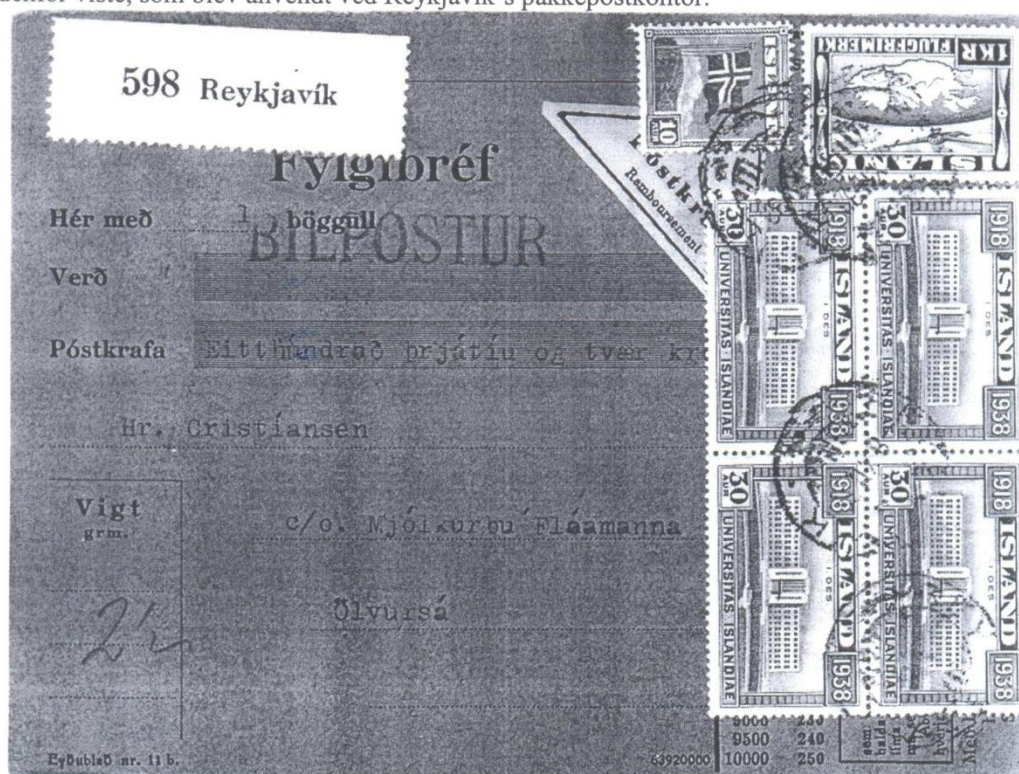
Postkortet er dateret xx.7.1915 og er frankeret med Fc. 94 x 2.

Paquebot-stemplet, som er fra Liverpool (H61) - kun brugt i 1915 - viser, at postkortet har passeret Liverpool og derfra er videresendt til Edinburgh, hvor det er afstemplet med Edinburgh maskinstempel (Colombia Machine Dies) JAM 507, d. 4 august 1915.

En usædvanlig portotakst.

v/ Brian Flack.

Alle stempler med "BÍLPÓSTUR" er sjældne. Det mest almindelige af disse stempler er dog det nedenfor viste, som blev anvendt ved Reykjavík's pakkepostkontor.



Følggebrev for en pakke med vægt 2½ kg og postoprævelse af 132 kr.

Det er sendt fra Reykjavík til Ölfusá (Selfoss), d. 8.12.1939.

For at beregne tillægsportoen for bustransport, skal vi kende afstanden mellem Reykjavík og Ölfusá, som er på 58 km.

Portoberegning for pakke sendt med bus:

Grundtakst	50 aur.
Vægttakst 10 aur pr. ½ kg	50 aur.
Takst for bustransport 5 aur pr. kg * 2 (50-100 km.)	30 aur
I alt	130 aur

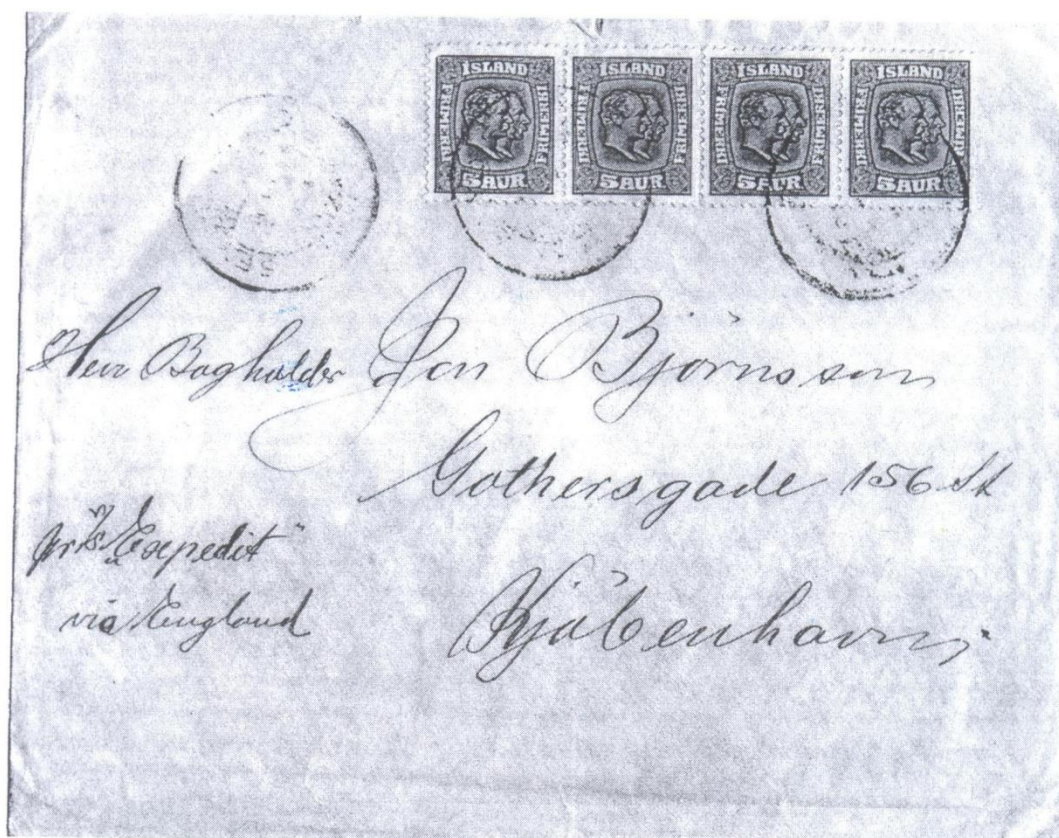
Postopkrævning, grundtakst	20 aur	
Beløb op til 100 kr.	60 aur	
Tillæg for yderligere indtil 100 kr.	20 aur	
I alt		100 aur
Samlet porto		230 aur

Skibstrafik til og fra Island – S/S EXPEDIT. v / Jakob S. Arrevad.

Se dette er et skib, som jeg ikke ved så meget om - så der er rig anledning til at komme med yderligere oplysninger:

Jeg ved, at der er betalt penge for postbefordring i 1906, 1908 og 1911 i Reykjavik som angivet i følgende skema:

EXPEDIT	18.05.1906	REYKJAVIK	Til	LONGHOPE	50AUR.
EXPEDIT	19.02.1908	REYKJAVIK	Til	LONGHOPE	2KR.
EXPEDIT	30.12.1911	REYKJAVIK	Til	GRIMSBY	5KR.



Derudover kender jeg det brev sendt fra Seydisfjordur til Kjøbenhavn, der er afbildet ovenfor.

Det er, ifølge ankomststempel på bagsiden, modtaget i Københav 28.3.17. Brevet er altså sendt under 1. verdenskrig.

Som det kan ses, er det på brevet angivet, at det skulle sendes "pr. S/S Expedit via England"

Er der nogen, der ved mere om S / S Expedit ?

NORDIA 2001, Tuscon, USA.

Årets nordiske udstilling var "over there". Desværre havde jeg ingen mulighed for at besøge udstillingen. Det skal imidlertid ikke forhindre, at resultaterne for Islands-eksponaterne refereres.

Hans von Strokirch, Australien. "Icelandic Postal Cards". Opnåede 86 point + ærespæmie for dette helsagseksponat, som jeg desværre aldrig har set. Det er utvivlsomt meget flot. Stort tillykke!

Hjalti Jóhannesson, Island. "Icelandic Cancellations of Antiqua and Lapidar Type". 86 point. Hjalti's eksponat har været udstillet adskillige gange, men dette er så vidt jeg erindrer den højeste bedømmelse nogensinde. Desværre er jeg ikke bekendt med evt. fornyelser, siden jeg så eksponatet på Nordia 2000 i Stockholm (83 point). Det er altid meget vanskeligt at udstille stempeleksponater, og det er derfor glædeligt, at Hjalti har opnået så stor anerkendelse af dette område, som så sandelig er en vanskelig disciplin. Det har krævet en stor og vedholdende indsats. Tillykke.

Þór Þorsteins, Island. "Icelandic Revenues, Collecting and Meter Stamps". 85 point, JURYENS LYKØNSKNING samt ærespæmie. Det kan ikke gøres flottere. Stort tillykke til Þór, som er den eneste, der hidtil har vovet og kunnet udstille dette meget vanskelige område. Revenue eksponat. Juryens lykønskning regnes jo for den fornemste filatelistiske æresbevisning på en udstilling, og den gives for et enestående filatelistisk arbejde, der ofte er et pionerarbejde.

David Loe, New Zealand. "The Early Postmarks of Iceland". Opnåede 77 point for dette stempeleksponat, som jeg desværre aldrig har set. David har i mange år interesseret sig for islandske stempler og poststeder og har skrevet en flot artikelserie herom. Tillykke.

HAFNIA 2001.

Årets store danske filatelistiske begivenhed afholdes 16.-21. oktober i Bella Centret ved København. Det bliver en FIP verdensudstilling begrænset til udstillingsklasserne: Traditionel Filateli, Tema, Åben klasse samt Litteratur. Derfor er på forhånd flere af de kendte fornemme Islandseksponater som er posthistoriske eller helsager udelukket fra at deltage.

Vi islandssamlere kan imidlertid glæde os til at se følgende eksponater:

Indriði Pálsson, Island. "Classic Iceland". Det bedste Islandseksponat som nogensinde er vist! 8 rammers perler. En chance ingen bør lade gå fra sig.

Orla Nielsen, Danmark. "Iceland - extracts 1847-1918". Fem rammer til og med To-Konger udgaven incl. Tjeneste. Vi glæder os også til gensynet med Orla flotte eksponat, som til lejligheden er frisket op med yderligere perler.

Sigurður R. Pétursson. "Two kings". Et eksponat som også tidligere har været vist men vist aldrig på en international udstilling. Indeholder udsøgt materiale og demonstrerer, hvorledes man kan håndtere at udstille en enkelt udgave på en spændende vis.

Islandsklubben vil forsøge at afholde møder på udstillingen såvel lørdag d. 20.10. som søndag d. 21.10. Vi håber blandt andet at få en guided tur til et eller flere af de udstillede Islandseksponater. Der planlægges også fælles spisning lørdag aften.

DERFOR RESERVER ALLEREDE NU DISSE DAGE til enestående oplevelser.

Nye artikler.

Opfølgning fra IslandsKontakt nr. 31 med yderligere oplysninger om post fra Island via England og Skotland under 1. Verdenskrig." v / Wilbur Jónsson, Mike Tuttle og Roger Partridge.

Jakob's spændende brev på side 12 har været forelagt for Wilbur Jónsson, Mike Tuttle og Roger Partridge, som alle har bidraget til de følgende supplerende oplysninger om post fra Island via England og Skotland under 1. Verdenskrig.

Wilbur har sendt os følgende postkort:



Postkortet er afstemplet med B2c1 Seydisfjörður. Datoen er ulæselig. Det er adresseret til Tyskland! Af bagsiden fremgår det, at afsenderen, der bor i Bakkagerdi, Borgarfjörður, har krydset af om bestilling af diverse varer – bl.a. en håndtaske og nogle stykker sæbe.

Postkortet er kun frankeret med 5 aur, og er derfor underfrankeret med 5 aur. Derfor er der med blåt på brevkortets forsiden noteret en strafporto på $5 \times 2 = 10$.

Brevkortet er bragt i land i Middlesbrough, og er her afstemplet Middlesbrough, Ship Letter, 6 AP, 15. På forsiden af brevkortet – til venstre for Middlesbrough stemplet - er der et rødt stempel, som desværre er ulæseligt på det røde postkort. (Redaktøren mener, at der er tale om et brotypestempel af typen B7 med datoen 25.5? og det første bogstav i stedsnavnet ligner et Ø, hvor skråstregen udelukkende er inden i O'et.) På bagsiden af postkortet er der et sort liniestempel "25. 5. 15"

Redaktøren: Der mangler tyske gebyrfrimærker og tyske censurmærker. Man kunne derfor forestille sig, at postkortet aldrig er nået frem til Tyskland og, at det enten er blevet opmagasineret et eller andet sted i England eller, at det (mere tvivlsomt) er sendt retur til Island og, at datoen 25.5.15 er påsat ved opmagasinering i England eller i Island.

Med hjælp fra bl.a. Wilbur, Mike og Roger kan vi supplere med følgende opdaterede oversigt fra IslandsKontakt nr. 31 over kendte anvendelser af engelske og skotske stempler fra WW1:

Ship-Letter, Fleetwood, på brev til U.S.A., afstemplet Reykjavík 22 IX 14.

London MB, 28 DE, 14. MB = Mobile Box til brug for private skibsfartslinier.

London F.S. 15, 10 FE, 15.

London F.S. 62, 1 AP, 15.

Middlesbrough Ship Letter, 6 AP, 15, på postkort afsendt fra Seydisfjörður.

Middlesbrough Ship Letter, 6 AP, 15, på brev afsendt fra Eskifjörður.

London 207, 13 AP, 15.

London, 3 JU, 15.

Paquebot, fra Liverpool + London F.S. 62, 30 JY, 15. (Mike Tuttle, Scandinavian Contact nr. 188).

Paquebot, fra Liverpool + ankomstmaskinstempel Edinburgh AUG 4, 15. (Se side 12).

Lerwick, 24 SP, 15.

Ship-Letter, Fleetwood, på brev til Edinburgh, afstemplet Isafjörður 1 X 15, Censur 897.

Fleetwood, 11 OC, 15.

London F.S. 62, 29 JA, 16, + SHIP LETTER, i ramme.

Edinburgh, 3 J?, 16.

London F.S. 6(2)?, 30 JY, 16. Postkort til England, afstemplet Reykjavík 20 VII 16.

London F.S. 14, 28 AU, 16.

London Registered, 28 AU 16.

London F.S. 62, ? OC, 16.

London F.S., 14, 16 NO, 16.

London F.S. ?, 29 ?? 17.

Holyhead, 25 SP, 19.

London F.S. 62, 6 FE, 20.

Vi vil gerne efterlyse flere eksempler på anvendelser af engelske og skotske stempler på forsendelser til og fra Island under WW1.

Listen over konkrete anvendelser kan suppleres af følgende oplysninger ifølge Heinrich Schilling, Frende Ausländestempel auf Islandpost, 1994, om den generelle brugsperiode for en række engelske og skotske stempler anvendt på post fra Island:

SHIP-LETTER FLEETWOOD, to linier, anvendt i Fleetwood 1914-19.

Liverpool Ship, med klokkeslet, anvendt i Liverpool 1904 – 19.

London F.S. 62, 1914-17.

Methil Fifeshire, (nord for Edinburg) anvendt 1906 – 16. Ved anvendelse i 1916 står dato før måned.

Middlesbrough Ship Letter, anvendt i Middlesbrough 1898 – 1916.

SHIP LETTER, én linie i ramme, anvendt i Stornoway 1899 – 1918.

Redaktøren kan ikke supplere disse generelle anvendelsesperioder med yderligere oplysninger om konkrete anvendelsesdatoer end de, der er nævnt ovenfor.

De forholdsvis mange London-stempler, der er nævnt i listen over kendte anvendelser, synes at vise, at en stor del af posten via England / Skotland under 1. verdenskrig blev bragt hertil for at blive censureret. London har næppe under 1. Verdenskrig været anløbshavn for post fra Island. Dette emne vender vi tilbage til nedenfor. (Sted for censur uddybes af Roger Partridge).

Først vil vi dog gerne erindre om, at der i artiklen i IslandsKontakt nr. 31 blev fremsat en teori om, at en del af posten fra et tidspunkt passerede Fleetwood på England's vestkyst. Også Liverpool ligger på England's vestkyst, så Jakob's fine brevkort med Paquebot-stempel fra Liverpool kan være et tegn på, at en del af posten fra Island under WW1 passerer byer på England's vestkyst i stedet for som før WW1, hvor den som hovedregel passerede Edinburgh og andre byer på Skotland's østkyst.

Wilbur's postkort viser dog, at der under 1. Verdenskrig også forekommer post, der er landet på Englands vestkyst. Middlesbrough er således en engelsk havneby ca. 50 km. syd for Newcastle.

D. 16.3.1915 vedtog det Britiske Parlamentet "Custums (War Powers) Act, 1915." Formålet med denne lov var at forhindre eksport af tyske varer på en sådan måde, at det gav mindst mulig ulejlighed for neutrale lande som f.eks. Island og Danmark. Den engelske regering fastslår samtidig, at man har ret til inspektion af skibe, som kan medbringe varer af fjendtlig oprindelse og, at der skal anvendes bestemte sejlruiter.

Vedrørende postruterne mellem Island og England / Skotland under 1. Verdenskrig har Mike sendt IslandsKontakt følgende oplysninger:

"D. 1. marts 1915 bekendtgjorde Storbritannien blokade mod Tyskland af Nordsøen. Blokaden medførte bl.a., at der blev udlagt et stort minefelt fra Orkneyøerne (lidt nord for Skotland) over Nordsøen til Norge's 3 miles søgrænse.

Blokaden betød, at skibe fra neutrale land såsom Island og Danmark blev stoppede og undersøgt. Undersøgelserne blev sædvanligvis udført af "the Tenth Cruiser Squadron", der hørte hjemme ved farvandet Scapa Flow på Orkneyøerne, eller af andre skibe fra Rosyth i det nordøstlige Skotland.

Både skibe og post blev ofte bragt til Kirkwall på Orkneyøerne til nærmere undersøgelse. Private breve blev normalt frigivet efter censur. Lejlighedsvis blev havnen i Lerwick på Shetlandsøerne og undertiden selv havnen i Leith, brugt til dette formål.

London blev også indblandet, uden at jeg ved hvordan. Det skete nok på forretningsbreve, da stempler fra London forekommer mere hyppigt på islandske frimærker anvendt 1915 og 1916. Forretningsbreve ville kunne bekræfte dette, men jeg har aldrig set et sådant London-brev.

I betragtning af minefelterne og muligheden for at skibe kunne blive opbragt, synes det logisk, at man har valgt at anløbe havne på Englands vestkyst.

Fleetwood blev sandsynligvis kun anvendt af små skibe, da dens havn er lille sammenlignet med havnen i Liverpool, som er i stand til at klare anløb af oceangående dampere.

Mike har også spurgt Thor Thorsteins til råds. Thor skriver, at der findes en del kvitteringer for betaling til kaptajner fra skibe, der lejlighedsvis transporterede post. Ideen var sandsynligvis, at man kun sendte et begrænset antal forsendelse således, at tabet blev begrænset, i tilfælde af at et skib gik tabt.

Mike fortsætter med at oplyse, at han fra denne periode har set engelske optegnelser om betaling for transport af breve fra Fleetwood.

Om de anonyme stempler skriver Mike, at det mest almindelige af de anonyme stempler (se afbildningen på side 20) med næsten fuldstændig sikkerhed er et af de stempler, som blev brugt af the Royal Navy, og som er umulige at knytte til et bestemt sted. James Mackay peger på Kirkwall, Lerwick, Cromarty og andre nordlige havne, hvor post fra flådens skibe blev bragt i land. Hertil kommer, at nogle af de større skibe havde deres egne hjemmelavede stempler, som ofte fremtræder som cirkler med mørk grumset farve."

Roger oplyser, at Graham Mark, sidste år udgav en bog med titlen: "British censorship of civil mails during world war 1, 1914 – 1919." (ISBN: 0-9530004-1-9).

Heraf fremgår der bl.a. oplysninger om, hvor de forskellige censurnumre blev anvendt. Med bistand fra Roger's kan vi bringe følgende stærkt forkortet oversigt over anvendelsesteder for censurnumre:

Op til "1499": Anvendt i London fra november 1914. Der kendes omkring 1.000 eksempler fra nr. 12 til nr. 1494. Fra december 1915 til maj 1916 er nogle få af disse numre anvendt i Liverpool på post til Amerika. Dette skete efter det nye postkontor i Liverpool blev åbnet, idet nogle ansatte blev overført til Liverpool med deres censurnumre. Censurnumre tilhørte nemlig en bestemt censor, indtil den pågældende enten døde eller forlod sit job.

"1500" - "1999": Anvendt i Liverpool fra december 1915.

"2000" - "2999": Der kendes kun 2 eksempler på sådanne censurnumre med sort tryk og 3 med håndskrevne censurnumre. Alle 5 eksempler er anvendt i Liverpool på transatlantisk post.

"3000" - "4000": Anvendt i Liverpool på transatlantisk post fra december 1915. Der kendes 220 eksempler.

"4001" - "6000": Anvendt i London på "terminal and transit mails" fra tidligt i 1916.

"4920" - "4940" blev dog anvendt i Gibraltar.

"6001" og opefter: Anvendt i Liverpool på transatlantisk post fra tidligt i 1917.

Roger har i Scandinavian Contact nr. 174 vist følgende interessante kort over, hvor minefelterne var placeret, da man indgik våbenstilstand i 1918:

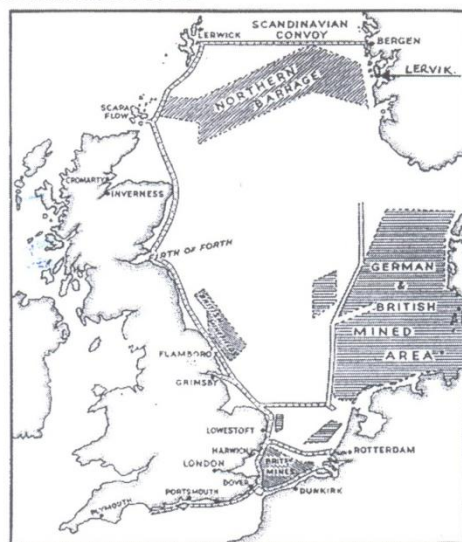


Figure 1: The Minefields at the time of the Armistice in 1918

Afbildningen stammer fra del 21 (!) af en artikelserie som Roger skriver i Scandinavian Contact om "The postal history of Scandinavia in World War I", og er således et godt eksempel på, hvad man kan finde af interessante oplysninger i de tidsskrifter, vi nu har byttet os til.

En stor tak til Wilbur, Mike, Thor og Roger for Deres mange interessante oplysninger.

Oplysningerne tyder desværre samtidig på, at vi aldrig får opklaret præcis, hvor det anonyme stregstempel, som blev vist i starten på artikel i IslandsKontakt nr. 31 på side 8 og 9, blev anvendt. Redaktøren havde således håbet, at den brevfor side, som Leif Fuglsig viste afstemplet med det mest almindelige af de anonyme stregstempler og med censur nr. 4211, kunne være censureret på anløbsstedet således, at censurnummeret kunne have afsløret anvendelsesstedet for stregstempellet. Ud fra Roger's oplysninger ved vi nu, at brevet er censureret i London.

Eksempler på anonyme stempler som antages at være anvendt i Skotland under 1. Verdenskrig:



Det oftest sete af de anonyme stempler.
Anv. i det nordlige Skotland.



Sjældent.
Anv. i det nordlige Skotland ?
— o —



Del af gammelt stempel.
Genanvendt i Aberdeen ?

Efter en storstilet indsats fra medlemmer i ind og udland fremkommer følgende:

"Mindre" foreløbig registreringer af TROON breve.

v / Jakob Arrevad.

Breve via TROON kan vise tilknytningen til Troon på forskellig vis:

1) Der er et gammelt ovalt "Ship Letter-stempel" fra omkring (måske kun) 1832



Robertsson S.1. (S.1)

- så det ser vi nok ikke så mange eksempler på - men - de findes (måske).

Et Brevspjald til Silkeborg er sendt fra Reykjavik 5.8.1897, jfr. Heinrich Schilling "Fremde Anlandesstempel auf Islandspost". Det ser efter en sammenligning med Robertson's gengivelse ud til at være enten meget, meget brugt, et andet stempel (det kan nok ses, hvis der tegnes linier gennem lige streger) eller falsk.

Det er i tilgængeligt materiale, så vidt jeg kan se, ukendt, at der som initialer skulle stå "GH". Det skal være "R" for rex/regina - men det kan være slid, der har ændret R til H.

Med lidt god vilje kan det være et meget, meget slidt stempel, men f.eks. H'et i SHIP står helt forkert og de runde ringe er blevet større - bedøm selv.



Robertssons



og brjfspjald 1897

Typen er beskrevet hos James A. Mackay, "Scottisk Postmarks" som nr. 1646, men Troon omtales ikke i teksten side 123.

2) Der er også et rektangulære rammestempel (RS).



Ifølge Robertson (E 300 type S.2) var perioden oprindelig angivet til 1904 til 1912 men som note fra 1960 (E.300/A) er angivet, at det skulle være sendt fra "G.P.O. to Troon, 4th February 1899" og brugsperioden udvides til 1900. Ifølge Hosking (nr. 186 side 21) skulle det være 1901-1912. Perioden er i hvert fald fra 1900 - se nedenfor

3) Der er også forsendelser, hvor der alene (eller også) er anvendt runde stemplet.

3a) Der er et enkeltkredsstempel (EK), der ifølge Schilling er brugt i 1901 til 1904.



Dette stempel findes nok i forskellige størrelser og med forskellige stempelbogstaver (set A og F).

3b) Derudover er der forsendelser med afstemplinger med tokredsstempler alene eller ved siden af rammestempler: enten med 330 (330) eller malteserkors (MK) nederst. Stemplerne er ikke særskilt omtalt af James A: Mackay i "Scottish Twin-arc Postmark", der ellers er meget omfattende.



Der er også registreret et eksemplar af et nyt rundt stempel med ordet TROON, dag, måned og år i 1921 på 2x10 aur rød, Chr. X. (NY)

På grundlag af ovenstående opdeling og efter fantastisk indberetning fra Islandsklubbens medlemmer er nedenstående registrering udarbejdet.

Nedenstående registreringerne dækker forsendelser, der har passeret Troon - uafhængig af, hvorledes de måtte være annulleret. Hvis der intet er anført om Troon-stemplet (MK eller 330) betyder det blot, at det af en eller anden grund ikke er registreret.

Dato afsendelse eller afgang fra Island *	Kommentarer	Befordrende skibe **
07.09.1899	Troon SP 12 99	
05.08.1897	Med Robertson S.1 (se ovenfor)	
08.01.1900	Troon JA 16 00 (330) + rammestempel (nok det tidligst kendte). Samme dag alene med RS	
06.02.1900	Troon FE 14 00	
07.12.1900 *	Kun Troon DE 14 00	
15.01.1900	Kun RS	
03.09.1901		
08.09.1901	Troon SP 15 01 (EK)	

20.09.1901	Troon OC 01 01 (330) + RS	S/S Kronprinsesse Victoria
21.09.1901		
05.11.1901	"Olaf's kort" se IslandsKontakt 37 side 19 f.	S/S Eros
07.11.1901	Hviid-kort - se Islandskontakt 37 side 19 f.	
19.06.1902	Troon JU 28 02 (330)	
13.07.1902 *	Kun Troon JY 27 02	
05.08.1902	Troon AU 13 02 (330) + RS	
18.10.1902	Kun RS	
22.01.1903		Isafold
28.02.1903		Isafold
05.05.1903	Fra Isafjord / Troon MY 12 03	
06.06.1903		Alacrity
03.07.1903		Saga
18.07.1903	Troon JY 24 03 - set i Forum 2000	Ansgarius
29.07.1903	Troon (330) AU 4 03	Scandia
07.09.1903	Troon (330) OC 20 03 (det var en lang tur - se de følgende!!)	
06.10.1903	Troon (330) OC 20 03	Formentlig Ansgarius
08.10.1903	Troon (330) OC 20 03	Ansgarius
12.10.1903		Ansgarius
18.11.1903		Isafold
25.11.1903	Troon 02.12.03 + RS - og et med (330)	
26.11.1903	Troon 02.12.03 (?) + RS	
27.11.1903	Troon (330) DE 10 03 + rammestempel	
01.12.1903		Breifond
31.12.1903	Troon JA 14 04 (330) + RS	Formentlig også Scandia se 5.1.04
05.01.1904	Troon JA 14 04 - RS - bemærk at andre er stemplet i Reykjavik 31.12.03	Scandia
13.02.1904		Saga
07.04.1904		Breifond
15.04.1904		Nanna
18.05.1904		Isafold
07.08.1904	Troon AU 07 04 + RS. Afsendt Borganes "149"	
14.08.1904		Carlotta
21.08.1904		Brage
07.09.1904	Troon SP 13 04 (stempel 3a) eller med Breifond	Patria
07.09.1904	Troon SP 13 04 (stempel 3a) eller med Patria	Breifond
25.10.1904		Saga
25.10.1904 *	Kun Troon OC 28 04	

08.11.1904		Brage
07.12.1904		Breifond
24.12.1904		Nohr
12.07.1905	Troon JY 17 05	
10.04.1906 *	Kun Troon AP 20 06 (MK)	
14.04.1906		Gambetta
26.07.1906		Gambetta
14.09.1906		Ansgarius
10.10.1906		Urania
17.10.1906	Kun Troon OC 25 06 (MK)	Isafold
29.11.1906		Gambetta
29.12.1906	Troon JAN 4 07	Ilderen (eller Idderen)
23.02.1907	Troon MR 01 07 (MK) + RS	Eros
23.05.1907		Gambetta
17.05.1907		
17.07.1907		Viking
12.08.1907		Adria
10.09.1907	Troon SP 16 07 + RS	Gambetta
17.10.1907		Ansgarius
16.10.1907		
23.11.1907	Troon NO 30 07 (MK) +RS (IK NR. 38 s. 10)	Isafold
29.06.1908		Gambetta
27.06.1908		
12.09.1908		Isafold
24.09.1908		Agnes
29.09.1908		Viking
29.10.1908		Klar
28.08.1909		Vignos
30.09.1909	Troon OC 12 09 (MK) - og derefter når et kort Hobro 14.10.09!	Klar
07.01.1910		Bauta (eller Paula)
04.04.1910	Troon AP 20 10 (MK) + RS	
09.04.1910	Troon AP 20 10 (MK)	
14.04.1910		Naurander
12.08.1910 (evt. 13.08)		Oddfrid
17.08.1910	Troon AU 22 10 (MK)	
08.09.1910	Troon SP 15 01	
12.09.1910		Bonanza
14.01.1911 (evt. 15.01)	Troon JA 24 (MK) + RS	Bonanza
04.04.1911		Patria
10.04.1911		Clar (Klar?)
18.08.1911	Troon AU 25 11 + RS	Tryg
24.10.1911		Activ
04.11.1911		

09.11.1911		Constant
05.12.1911		Constant
05.08.1912	Kun RS	
06.08.1912		
06.11.1912		
20.10.1921	Troon 24 OC 21 - (NY)	

* angiver, at afsendelsesdagen fra Island er skønnet, da der alene er sket afstempling i Troon, og da jeg ikke har kunnet finde anden dato ved hjælp af andre oplysninger.

** skibsnavnet er anført ud for dato for afgang iflg. De af Þór Þorsteins nedenfor indsamlede oplysninger, modtagne informationer, samt ud for forsendelser, hvor datoen passer selvom skibet ikke er nævnt i relation til forsendelsen.

Kilder - en nogenlunde gennemgang af:

Eget materiale, Islands Kontakt, Rapporten, Foreningen Islandssamlerne's auktioner, Højlands, Postillionen og diverse andre auktionskataloger, kopier af forskellige samlinger og især oplysninger fra samlervenner i flere lande:

Alan W. Robertson, A History of the Ship Letters of the British Isle E 300 -300/A

Þór Þorsteins: Fotokopi af pototkol med oplysninger om betalinger til skibskaptajner, der medbragte oversøisk post i perioden 1903 - 1911.

James A. Mackay: "Scottish Postmarks" og "Scottish Twin-arc Postmark"

Heinreich Schilling "Fremde Anlandestempel auf Island.

NFT 2.1987.

Frimerkjabladid – oversættelse fra nr. 4. Bør læses sammen med artiklens afbildninger.

Skipin fórust – póstinum var bjargad, by Ólafur N. Elíasson. Side 14 – 15.

Post, der beskadiges i transit, mærkes normalt med et stempel eller en mærkat, der forklarer årsagen til beskadigelsen. Under 2. verdenskrig gik mange af de skibe, der medbragte post, tabt, og fra denne periode kendes et antal forskellige stempler på breve, der er beskadiget af ild eller vand. I krigstid er disse stempler næsten altid anonyme således, at hverken skibets navn eller navnet på stedet, hvor stemplet blev anvendt, fremgår. Kun få af disse stempler kendes på breve til eller fra Island. Formålet med denne artikel er at give en oversigt over, hvad der kendes til denne form for breve.

Det eneste stempel, vi ved, at det islandske postvæsen har anvendt til dette formål, er fra december 1944. Juleaften 1944 strandede mb Búdaklettur GK 250 på Reykjanes halvøen på sin vej fra Hornafjörður til Hafnarfjörður. På denne skæbnsvangre rejse transporterede skibet både post og passagerer. Der kendes kun et brev fra dette skibbrud. På forsiden er der et toliniersstempel "Póstur / úr as Búdaklettur." På brevets forside ses en smule af datostemplet, men frimærket er faldet af. Brevets bagside er blevet repareret med brunt klisterpapir og ligeledes på bagsiden er der påstemplet Reykjavík 2.1.1945. Der er ingen yderligere viden om dette stempel, og der er ikke fundet oplysninger i postvæsenets arkiver. Det har været foreslået, at teksten kunne være påført med maskine i stedet for med et stempel. Desværre kendes der kun en dårlig / svag fotokopi - så dårlig, at den ikke kan gengives.

Der kendes nogle få breve afstemplet i Reykjavík 7 – 12 marts 1942. De stammer fra den post, der blev afsendt med ss Ebro, der afsejlede fra Reykjavík d. 13. marts med kurs mod England. Om aftenen d. 18. marts løb skibet på grund i Stratbeg Bay på Skotlands nordøstkyst. (Fig. 1.) Posten blev skyllet i land den følgende dag, og brevene blev påstemplet "DAMAGED BY /SEA WATER" – sandsynligvis i Aberdeen. (Fig. 2.)

Fornylig er der kommet meldinger frem om to breve, der er afstemplet i Reykjavík i maj 1945, og er afstemplet "DAMAGED BY / SEA WATER". Her er stemplet større og bagstaverne afviger fra de, der blev brugt på breve fra ss Ebro. (Fig. 3.) Endnu er der hverken viden om skibbruddet eller stemplet.

Der kendes et brev sendt til Island, som er beskadiget af vand. Det er et anbefalet brev afstemplet Tokyo 10.5.1940. Brevet blev transporteret med ss Heian Maru fra Japan til Vancouver og derfra på tværs af Canada og videre med ss Eros fra Montreal d. 30. maj 1940 til England. Skibet blev d. 7. juni vest for Island ramt af en torpede, men blev reddet. Brevene blev påstemplet " SALVED FROM THE SEA" (Fig. 4).

Den engelske militærpost fra Island undgik ikke fjendtlige handlinger. Der kendes omkring 20 breve, der er afstemplede i perioden 15. – 27. august 1941, og som er påstemplet fem forskellige Den engelske militærpost fra Island undgik ikke fjendtlige handlinger. Der kendes omkring 20 breve, der er afstemplet i perioden 15. – 27. august 1941, og som en påstemplet fem forskellige stempler. (Fig. 5). De fleste af brevene er afstemplede med FPO 306 (Reykjavík), men APO 308 (Borgarnes) og APO 304 (Akureyri) kendes også. I en samling, forfatteren har set, tilskrives disse breve at være transporteret med ss Bloomfield. Dette må imidlertid være forkert. Dette skip sank d. 13. september sydvest for Færøerne, efter at være afsejlet fra Workington med kurs mod Kirkwall og Thorshavn, og alle de kendte breve er afstemplet før dette tidspunkt. Endnu ved vi derfor ikke, hvilket skib det drejer sig om.

Endelig er der to breve fra sidst i maj 1943, hvoraf den ene er afstemplet RAF PO 001 (Reykjavík) 24. maj 1943. Brevene er påstemplet "DAMAGED AS A RESULT / OF ENEMY ACTION" (Fig. 6). Der er ikke kendskab til, hvorfor stemplet blev anvendt af en årsag, som skyldtes krigen.

Oplysningerne i denne artikel er samlet sammen over lang tid fra mange forskellige kilder, og de er langt fra fuldstændige. Forfatteren vil gerne takke de, der har bidraget med oplysninger. En særlig tak til Norman Hoggarth der som den første gjorde forfatteren interesseret i dette aspekt af den islandske posthistorie.

Kilder:

Adrian Hopkins: A History of wreck covers.
Jón Björnsson: Icelandic vessels.
The Icelandic Postal Archives.
Lloyds War Losses: WW II records.
Norman Hoggarth: Personal communications.
Dr. A.D.Kindley, Personal communications.
Photocopies of covers from various collections.

Kontakt til bestyrelsen og redaktøren.

Emne.	Kontaktperson.	Mail-adresse.
Møder og arrangementer.	Ib Schock.	i_schock@post10.tele.dk
Adresseændringer.	Hans L. Hansen.	hldhansen@post.tele.dk
E-mail adresser	Hans L. Hansen.	
Optagelse i foreningen.	Hans L. Hansen	
Kopier af IslandsKontakt.	Hans L. Hansen.	
Kontingent	Orla Nielsen.	orlaniel@post5.tele.dk
Udstillinger og forfalskninger.	Ebbe Eldrup.	eeldrup@dadlnet.dk
Indlæg til IslandsKontakt.	Jørgen Steen Larsen.	jslakt@post11.tele.dk

IslandsKontakt nr. 40 og 41.

IslandsKontakt nr. 40 planlægges som nævnt i starten, at blive udsendt i april som et særnummer om de ældste stempler - herunder med foredraget fra Forum og en ajourført oversigt over disse stemplers sjældenhedsgrader på forskellige frimærkeudgaver.

IslandsKontakt nr. 41 planlægges udsendt midt i august som et sædvanligt nr. af IslandsKontakt. Redaktøren vil meget gerne **modtage dit indlæg til nr. 41 senest d. 8. august 2001.**

Til brug for IslandsKontakt nr. 40 efterlyser vi stadig nye oplysninger om de gamle stempler i forhold til oplysningerne i det manuskript, der blev uddelt i Forum. Afleveringsfrist ultimo marts.

Til brug for IslandsKontakt nr. 41 efterlyser vi specielt bidrag vedrørende:

- Brugsbreve med 10 kr's overtryk.
- Anvendelsested for det stumme korkstempel.
- Hvorfor Wilbur Jónsson's brevkort på trods af minefelter er afstemplet i Middlesbrough på Englands østkyst. Måske kan vore engelske medlemmer hjælpe ?
- Yderligere oplysninger om sted og dato for engelske og skotske stempler anvendt under WW1.
- Endelig kan vi oplyse, at posten som medredaktør af "et spændende brev" (desværre) stadig ledig.

Derudover vil vi gerne hjælpe vore medlemmer med:

- Kopier af Thor Thorsteins fine nye håndbog. Kontakt til redaktøren.
- Udlån af Frimerkjabladid og Scandinavian Contact. Kontakt til næstformanden.

Vi håber med indlæggene ovenfor om post under 1. verdenskrig, at have givet dig ekstra lyst til at komme og høre Bendy Knudsen's foredrag om censur under 1. og 2. Verdenskrig, så **på gensyn d. 13. marts.**

JSL.